

Labnytt nr 10, v 50 2022

Aktuellt från Klinisk kemi	2
- Ny metod för S-NSE (neuronspecifikt enolas) inom Laboratoriemedicin Dalarna	2
- Ny analys, B – 3-Hydroxybutyrat (B-keton) i Falun, Mora och Avesta	2
- Fenobarbital prover skickas till Uppsala	3
- F-Kalprotektin provtagningsrör (Calex Cap) kan förvaras i rumstemperatur	4
- Ändring av beslutsgräns för F-Kalprotektin från och med 2022-12-14	4
- Provskickning, förtydligande	5
- Etiketter på provrör	5
- B-Tacrolimus, B-Cyklosporin	6
- Ny metod för mätning av glukos i kroppsvätskor	6
Aktuellt från Klinisk mikrobiologi	7
- Ny metod Mycoplasma pneumoniae	7
Aktuellt från Patientnära analyser (PNA)	8
- Beställning P-Glukos	8
Information om Labnytt	9
- Åsikter och synpunkter	9
- Registrera/avregistrera mailadress	9
- Här hittar du Labnytt:	9

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Aktuellt från Klinisk kemi

- Ny metod för S-NSE (neuronspecifikt enolas) inom Laboratoriemedicin Dalarna

Från och med 21:a november 2022 analyseras S-NSE, neuronspecifikt enolas, i Falun och skickas därmed inte längre till Karolinska sjukhuset. Analysen är beställningsbar i TakeCare och prov tas i serumrör med gel (guldgul propp). Analysen är hemolyskänslig och det är viktigt att försöka undvika hemolys vid provtagning.

NSE är en vävnadsmarkör för att följa behandlingseffekt respektive kontroll av förlopp för tumörer med neuroendokrin differentiering som småcellig lungcancer, feokromocytom, neuroblastom liksom seminom. Förhöjda värden kan ses vid skallskador och septisk chock. Även vid hypoxiska/ischemiska hjärnskador kan förhöjda värden NSE-nivåer ses, exempelvis vid stroke eller cerebral anoxi efter hjärtstillestånd.

Analysen körs på reagens från Roche Cobas och är detsamma som Karolinska använder. Referensintervallet för vuxna är <17 µg/L.

Mer information finns i provtagningsanvisningarna.

Frida Gregoriusson
ST-läkare Klinisk kemi

Per Bjellerup
Överläkare Klinisk kemi

- Ny analys, B – 3-Hydroxybutyrat (B-keton) i Falun, Mora och Avesta

Analysen B – 3-Hydroxybutyrat (B-keton) finns nu beställningsbar i TakeCare för analys på Kemlab i Falun, Mora och Avesta. Då provet måste lämnas till Kemlab skyndsamt för analys, så innebär det i praktiken att endast prover från sjukhusens avdelningar kan tas emot. Hållbarheten i rumstemperatur är 2 timmar.

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Provtagning: Venösa eller arteriella helblodsprover i Li-heparinrör (alt. Na-heparinrör) utan gel.

Referensintervall: <0,5 mmol/L

Analysen tas vid misstanke om hyperketonemi. Exempelvis vid alkoholketoacidosis, diabetesketoacidosis samt vid bristande kolhydrattillförsel som kan uppstå vid exempelvis svält, kräkningar eller strikt ketogen LCHF-diet. I vissa fall kan patienter som behandlas med SGLT-2-hämmare för diabetes eller hjärt-kärlsjukdom drabbas av normoglykemisk ketoacidosis.

Analysen utförs på ett kvalitetssäkrat patientnära instrument, StatStrip för sjukhusbruk.

Per Bjellerup
Överläkare, Klinisk kemi

Frida Gregoriusson
ST-läkare Klinisk kemi

Maria Stenvall
Sjukhuskemist, Klinisk kemi

- Fenobarbital prover skickas till Uppsala

Analys av Fenobarbital har upphört i Falun dels pga minskade efterfrågan och dels pga problem med leverans av reagens. Prov skickas i stället till Akademiska Laboratoriet, Uppsala.

OBS! Uppsala mäter Fenobarbital i serum.

Från Uppsalas provtagningsanvisningar:

Venösa prover: Rör med rödpropp, 7 mL (Varuförsörjningens artikelnummer 61092)

Kapillära prover: 500 µL rör med röd propp (Varuförsörjningens artikelnummer 51411)

Ian Jones
Överläkare Klinisk kemi

Fredrik Bökman
Sjukhuskemist, Klinisk kemi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

- **F-Kalprotektin provtagningsrör (Calex Cap) kan förvaras i rumstemperatur**

Tillverkare av F-Kalprotektin reagens har kommit fram till att det går bra att förvara Calex Cap rör i rumstemperatur innan användning, tills utgångsdatum. Förvaringstemperatur anges som

2-28°C. Om röret förvaras kallt ska röret rumstempereras innan användning.

Fredrik Bökman
Sjukhuskemist, Klinisk kemi

- **Ändring av beslutsgräns för F-Kalprotektin från och med 2022-12-14**

Ett nationellt vårdprogram för inflammatoriska tarmsjukdomar* har kommit fram till nya åtgärdsgränser för Kalprotektin. Eftersom resultat varierar mellan tillverkare av F-Kalprotektin reagens har Equalis räknat fram olika gränser.

För metoden som används av Laboratoriemedicin Dalarna är gränsen 175 mg/kg.

F-Kalprotektin

≥175 förhöjt

<175 normalt

Vi kommer att utöka mätområdet för Kalprotektin enligt reagenstillverkarens rekommendationer till 20 – 15 000 mg/kg.

* Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp Inflammatorisk tarmsjukdom (IBD) – vuxna, Nationellt programområde mag- och tarmsjukdomar, Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård (SKS), 2022-06-03

Ian Jones
Överläkare, Klinisk kemi

Daniel Sjöberg
Överläkare, Medicinkliniken Falun

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA**KLINISK MIKROBIOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA**KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

- Provskickning, förtydligande

I Labnytt nr 9 stod att laboratorierna endast skickar brev och paket måndag –onsdag.

Från Falun skickas prover till annat lab även på torsdagar beroende på provets hållbarhet. Prover som måste frysas skickas måndag nästkommande vecka.

Vecka 51 kommer det att göras undantag även i Falun och den sista provskickningen innan jul sker onsdagen den 21/12. Prover till Uppsala skickas varje vardag.

Camilla Norling
Avdelningschef, Klinisk mikrobiologi

Christina Asplund
Avdelningschef, Klinisk kemi Falun

- Etiketter på provrör

Det är fortfarande problem med etiketter som sitter fel på provrören. De kan sitta för långt ned, för högt upp, för snett eller så är de skrynkliga. När etiketterna inte är placerade rätt så blir det stora problem. För att de ska kunna läsas i automationsbanan måste etiketten rättas till.

Det kan få följder att klistret på etiketten fastnar i något av stegen på automationsbanan med följd att det kan bli timplånga driftstopp.

För att undvika förlängda svarstider och eventuella driftstopp så ska etiketterna placeras i rörets längdriktning, rakt och ca 2mm under rörets propp. Undvika att etiketten hamnar snett.

Se gärna filmen:

[EDIT MASTERetiketter 2022 - YouTube](#)

Christina Asplund
Avdelningschef, Klinisk kemi Falun

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI
Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI
Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

- **B-Tacrolimus, B-Cyklosporin**

B-Tacrolimus och B-Cyklosporin analyseras normalt under kontorstid. Därför är det önskvärt att om man behöver analysen under en helg ringer till lab, helst på fredagen innan.

Under storhelger (mer än 2 dagar) så analyseras B-Tacrolimus bestämda dagar.

Under julhelgen 2022 kommer B-Tacrolimus att analyseras söndagen den 25/12 och under trettondagshelgen 2023 lördagen den 7/1.

Behöver man analysen annan dag så kontakta lab.

Christina Asplund
Avdelningschef, Klinisk kemi Falun

- **Ny metod för mätning av glukos i kroppsvätskor**

Från och med 2022-12-14 kommer vi att analysera glukos i kroppsvätskor (spinal-, led- och pleuravätska) med blodgasinstrument i stället för kemi instrument. Jämförelse studie mellan metoderna visar en god överensstämmelse.

OBS! Endast 5 mL rör med Natriumheparin, mörkblå propp kan accepteras för pleuravätska.

För spinal- och ledvätska är provtagning oförändrade.

Ändring av metoden innebär också att glukos och laktat i kroppsvätskor kommer att analyseras i Avesta.

Ian Jones
Överläkare, Klinisk kemi

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA**KLINISK MIKROBIOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA**KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Aktuellt från Klinisk mikrobiologi

- Ny metod *Mycoplasma pneumoniae*

Från 2022-12-19 (v.51) har Laboratoriemedicin bytt ut In house –PCR metoden för *Mycoplasma pneumoniae* till multiplex- PCR metod på BD MAX-PCR instrument.

I den nya multiplex -PCR metoden ingår *Mycoplasma pneumoniae* och tre andra patogena bakterier- *Legionella pneumophila*, *Chlamydomphila pneumonia* och *Chlamydomphila psittaci*. Metoden är inte ännu färdigverifierad för de tre sista bakterierna. Därför besvaras ej dessa för tillfället. Vid påvisning av *Legionella pneumophila*, *Chlamydomphila pneumonia* och *Chlamydomphila psittaci* kommer läkare på klinisk mikrobiologi att kontakta remitterande läkare och prover kommer även att skickas till nationellt referenslaboratorier för att bekräftas.

Beställningen sker som vanlig och remitterande läkare får svar på *Mycoplasma pneumoniae*.

Analysen kostar 534 kr.

Hong Yin

Överläkare klinisk mikrobiologi

Ann-Charlotte Ransjö

Verksamhetschef

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI

Falu lasarett, 023-49 25 42

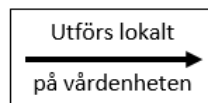
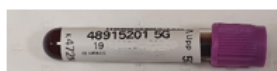
TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

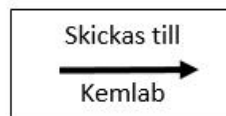
Aktuellt från Patientnära analyser (PNA)

- Beställning P-Glukos

Vi vill påminna om att analysen P-Glukos (ACCU) är en patientnära analys som utförs lokalt på vårdenheten. Analysen måste utföras inom 10 minuter från provtagningen vilket innebär att de rör ni skickar in till Kemlab inte kan analyseras eftersom de hinner bli för gamla.

Önskar ni P-glukos utfört på Kemlab ska analysen Glukos -P / Glukos -fP beställas och rör med tillsats av fluorid/citrat, rosa propp tas. Se provtagningsanvisningen på INTRA.

*Kajsa Larsson, Susanna Appelqvist och Eva Olofsson
Biomedicinska Analytiker, PNA, Klinisk kemi*

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA

KLINISK MIKROBIOLOGI

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA

KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50

Information om Labnytt

- **Åsikter och synpunkter**

Vid frågor eller synpunkter på våra tjänster, kontakta
info.laboratoriemedicin@regiondalarna.se

Det går också bra att registrera förbättringsförslag i Synergi.

- **Registrera/avregistrera mailadress**

Beställ eller avbeställ mejl med länk till senaste Labnytt vid utgivning:
info.laboratoriemedicin@regiondalarna.se

- **Här hittar du Labnytt:**

Region Dalarnas Intranät
Laboratoriemedicins arbetsrum
Hälso- och sjukvårdsnytt
Ledarforum

Region Dalarnas externa webbsida

Plus - för samarbetspartners och vårdgivare, Laboratoriemedicin
www.regiondalarna.se Plus - Vård - Laboratoriemedicin

KLINISK KEMI

Avesta lasarett, 0226-49 61 47
Borlänge sjukhus 0243- 49 71 13
Falu lasarett, 023-49 21 55
Ludvika lasarett, 0240-49 51 67
Mora lasarett, 0250-49 34 50

LABORATORIEMEDICIN DALARNA**KLINISK MIKROBIOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 24 12

PATOLOGI OCH CYTOLOGI DALARNA**KLINISK PATOLOGI OCH CYTOLOGI**

Falu lasarett, 023-49 25 42

TRANSFUSIONSMEDICIN

Avesta lasarett, 0226-49 61 49
Borlänge sjukhus 0243- 49 72 20
Falu lasarett, 023-49 24 91
Ludvika lasarett, 0240-49 51 64
Mora lasarett, 0250-49 34 50